

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zajištění závazku převodem práva - část. I.

Zajištění závazku je v podmínkách současného podnikatelského prostředí jednou z nejčastějších otázek, se kterou se právní praxe potýká. Za situace, kdy celková druhotná platební neschopnost českých firem dosahuje astronomických částek, stává se potřeba zajištění závazků obzvláště naléhavou.

Zajištění závazku je v podmínkách současného podnikatelského prostředí jednou z nejčastějších otázek, se kterou se právní praxe potýká. Za situace, kdy celková druhotná platební neschopnost českých firem dosahuje astronomických částek, stává se potřeba zajištění závazků obzvláště naléhavou.

Chce-li věřitel splnění povinnosti dlužníka zajistit, má možnost volit z celé řady právních institutů sloužících k zajištění pohledávky. Jednotlivé instituty jsou upraveny v zákoně č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník a v zákoně č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník.

Jedním ze způsobů zajištění pohledávky je zajištění převodem práva. Tento právní institut je upraven v ust. § 553 OZ. Zajištění prostřednictvím tohoto právního institutu bude přicházet do úvahy i při zajištění obchodních závazkových vztahů, které se budou řídit režimem ObchZ.

Institut zajištění závazku převodem práva byl do OZ zařazen novelou zákon č. [509/1991](#) Sb. s účinností od 1.1.1992. Je třeba poznamenat, že ani před účinností zákona č. [509/1991](#) Sb. se nejednalo o institut našemu právnímu řádu zcela neznámý, neboť zajištění závazku převodem práva znal již zákon č. [101/1963](#) Sb., o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku (zákoník mezinárodního obchodu). Znění § 207 tohoto zákona, které upravovalo zajištění závazku převodem práv pro mezinárodní obchodní styk, je prakticky identické se současným zněním § 553 OZ, upravujícím tento právní institut pro celou oblast našeho soukromého práva.

Samotná právní úprava tohoto institutu obsažená v § 553 OZ je velice stručná. Vlastně se zde pouze říká, že strany si mohou smluvit zajištění závazku převodem práva, a že obligatorní náležitostí tohoto ujednání je jeho písemná forma. O obsahu tohoto institutu, obsahových náležitostech dohody o zajišťovacím převodu práva, o realizaci v případě nesplnění zajištěné povinnosti....zde však není stanoveno nic. Nezbyvá tedy než jednotlivé aspekty obsahu tohoto právního institutu dovodit za užití výkladu zákona (OZ ale i zákonů dalších, zejm. zákonů daňových) a analogie. Celou záležitost ještě komplikuje skutečnost, že danou problematikou se doposud nezabývala judikatura vyšších soudů. S ohledem na právě uvedené si autor dovoluje upozornit, že níže presentované názory jsou názory toliko jeho osobními, a že na řešení některých problémů mohou existovat i názory, od názorů zde uvedených, rozdílné.

První otázkou, na kterou je nezbytné v souvislosti se zajišťovacím převodem práva odpovědět, je otázka, jaké právo vůbec může být za účelem zajištění závazku převedeno. Zákon v této souvislosti v ust. § 553 OZ nestanoví žádná omezení. Z toho tedy dovozují, že za účelem zajištění závazku bude možno převést jakékoliv právo (pokud je penězi ocenitelné a převoditelné), a to včetně práva vlastnického. Výjimku z tohoto pravidla budou tvořit práva jejichž převoditelnost je zákonem (příp. smlouvou) vyloučena a práva spjatá výlučně s konkrétní osobou (tzn. práva mající osobní povahu). Od práv osobní povahy jako takových je třeba odlišovat nárok na výplatu jednotlivých plnění (pokud

na jejich základě vzniká nárok na jednorázová či opakující se plnění), který bude samostatně převoditelný, a tedy bude způsobilým předmětem zajišťovacího převodu práva.

V praxi nejčastějším případem asi bude zajišťovací převod vlastnického práva k věci movité. Co se týče nemovitostí, zajišťovací převod vlastnického práva bude užíván vzhledem k daňové náročnosti celé transakce spíše výjimečně (půjde o převod de facto bezúplatný a tedy podléhající zřejmě dani darovací). Možnost požádat o prominutí daně z převodu nemovitostí nebo daně darovací podle ust. § 25 odst. 3 zákona č. [357/1992 Sb.](#), o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, se v případě zajišťovacího převodu práva jeví spornou. Pokud bychom připustili použitelnost tohoto ustanovení i na zajištění závazku převodem práva, museli bychom na základě použití analogie dovodit, že zpětný převod k zajištění závazku převedeného práva (po splnění závazku), je ve své podstatě odstoupením od smlouvy nebo vrácením daru ve smyslu tohoto zákonného ustanovení. I tak by zde ovšem zůstalo časové omezení pro trvání zajišťovacího převodu práva, neboť ke zpětnému převodu by muselo dojít nejpozději do dvou let ode dne vzniku právních účinků vkladu práva do katastru nemovitostí nebo ode dne účinnosti smlouvy o úplatném či bezúplatném převodu nemovitostí, pokud se jedná o nemovitosti, které nejsou předmětem evidence v katastru nemovitostí.

Mgr. Robert Vala
advokátní koncipient
AK JUDr. Petr Kafka, Znojmo

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)